

X “Xudafərin harayından qalan mən!..” XUDAFƏRİN

Qəzet 1932-ci ildən çıxır № 01-02 (6853-6854) 17 fevral 2022-ci il Cəbrayıl RİH-nin qəzeti

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Ağdam və Ağcabədi rayonlarında

Artıq Ağdama və Şuşaya avtobus marşrutları təşkil edilib. Ağdamlılar, şuşalılar və digər bölgələrdən olan vətəndaşlar gəlirlər, tanış olurlar və öz gözləri ilə görürlər ki, bizim xalqımız hansı bəla ilə üz-üzə idi. Otuz il ərzində məqsədyönlü şəkildə bütün şəhərlərimiz, kəndlərimiz, məscidlərimiz, qəbiristanlıqlarımız ermənilər tərəfindən dağıdılıb. İmarət ermənilər tərəfindən dağıdılıb, təhqir edilib. İndi bəziləri gələcək barışıq haqqında danışırlar. Əlbəttə ki, Ermənistan-Azərbaycan arasında sülh müqaviləsi olmalıdır. Beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri əsasında qarşılıqlı surətdə ölkələrin ərazi bütövlüyünü tanımaq şərti ilə bu sülh müqaviləsi imzalanmalıdır. Mən də onu demişəm. Ancaq heç vaxt Azərbaycan xalqı bu vəhşiliyi unutmamalıdır. Heç kim bu vəhşiliyi unutmamalıdır.

Əminəm ki, bizim bu gün gördüyümüz işlər, o cümlədən ordu quruculuğu sahəsində gördüyümüz işlər Azərbaycanı daha da gücləndirəcək və Ermənistanda baş qaldıran revanşist qüvvələrə cavab olacaq. Biz öz torpağımızdayıq. Biz bu torpağa qan tökərək, şəhidlər verərək qayıtmışıq. Bu torpaqda möhkəm dayanmışıq və bu torpaqlarda əbədi yaşayacağıq. Qarabağ Azərbaycandır! Prezidenti İlham Əliyevin Ağdamdakı çıxışından

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva fevralın 13-də Ağdam rayonunda səfərdə olublar.

Dövlət başçısı və birinci xanım əvvəlcə Ağdam şəhərində yeni inşa olunmuş “Ağdam-1” və “Ağdam-2” yarımstansiyalarının, o cümlədən “Qarabağ” Regional Elektrik Şəbəkəsinin Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzinin açılışında iştirak ediblər.

“Azərenerji” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin prezidenti Baba Rzayev dövlət başçısı İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevaya görülən işlər barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, işğaldan azad edilən Ağdam rayonunun Azərbaycanın ümumi enerji sisteminə qoşulması, dayanıqlı və fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təchiz edilməsi üçün “Azərenerji” ASC tərəfindən “Xındırstan” yarımstansiyasından 35 kilometr məsafədə ikidövrəli 110 kilovoltluq yüksəkgerginlikli elektrik verilişi xətti çəkilib. Demək olar ki, xətt tam minalanmış ərazidən keçib. Bəzi

yerlərdə minalar arasından bir neçə metr enində cığır açılaraq bu çətin vəzifə icra edilib. Ən əsası isə Ağcabədidən Xındırstana, oradan da “Ağdam-1” və “Ağdam-2” yarımstansiyalarına qədər ümumilikdə 63 kilometr məsafədə 110 kilovoltluq xəttin üzərində ildırımın mühafizə və yarımstansiyalararası informasiya mübadiləsi üçün 24 damarlı fiberoptik kabel çəkilib. Bununla da Ağdama təkə elektrik xətti deyil, həm də ən yüksək ötürmə qabiliyyətli sürətli internet xətti gətirilib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva fevralın 13-də Ağdam Sənaye Parkında iki müəssisənin təməlinin qoyulması mərasimində iştirak ediblər.

İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyinin sədri vəzifəsini icra edən Elşad Nuriyev dövlət başçısına və birinci xanıma görüləcək işlər barədə məlumat verdi.

Məlumat verildi ki, Ağdam Sənaye Parkı 190 hektar ərazini əhatə edir. Sənaye

Parkının prioritet istiqamətləri kimi tikinti materiallarının istehsalı, kənd təsərrüfatı məhsullarının qablaşdırılması, meyvə-tərəvəz konservləri, ət və süd məhsulları, yem, gübrə istehsalı və emalı, eyni zamanda xidmət sahələrinin, soyuducu kameraların və s. təşkili müəyyənləşdirilib.

Fevralın 13-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Ağdam şəhərində inşa olunacaq “Park Forest Hotel Ağdam” mehmanxanasının, Ağdamda yeni yaşayış kompleksinin, 210 çarpayılıq Ağdam rayon Mərkəzi Xəstəxanasının təməlinin qoyulması mərasimində iştirak ediblər.

Fevralın 13-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Ağdam Cümə məscidində görülən bərpa-restavrasiya işlərinin gedişi ilə tanış olublar.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva fevralın 13-də Qarabağ iqtisadi rayonuna daxil olan işğaldan azad edilmiş ərazilərdə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəliyinin qərargahında yaradılan şəraitlə tanış olublar.

Qarabağ iqtisadi rayonuna daxil olan işğaldan azad edilmiş ərazilərdə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Emin Hüseynov dövlət başçısına və birinci xanıma qərargahda yaradılan şərait barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, Ağdam şəhərində yerləşən Qarabağ iqtisadi rayonuna daxil olan işğaldan azad edilmiş ərazilərdə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəliyinin qərargahı ən son innovativ texnologiyalar əsasında tikilib.

Bir hektar sahəni əhatə edən qərargahın ərazisi düşərgə və inzibati hissədən ibarət olmaqla, inşası əsasən 6 komponent üzrə həyata keçirilib. Bunlar yaşayış, inzibati, sağlamlıq, iaşə, müasir düşərgə idarəetmə sistemi və alternativ enerji sahələridir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva fevralın 13-də Ağdamda Qarabağ xanlarının türbələri və yaşayış evi - İmarət kompleksində olublar.

Qarabağ iqtisadi rayonuna daxil olan işğaldan azad edilmiş ərazilərdə (Şuşa rayonu istisna olmaqla) Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Emin Hüseynov dövlət başçısına və xanımına kompleksdə görülməsi nəzərdə tutulan təd-

birilər barədə məlumat verdi.

Qeyd edək ki, XVIII əsrə aid bu tarix-memarlıq abidəsi xan nəslinin ilk mülklərindən olmaqla, iki binadan ibarətdir. Saray Azərbaycan ərazisində yayılmış digər xan saraylarından fərqlənərək dəbdəbəli yaşayış evi xüsusiyyəti daşıyır. Buna görə də, Pənahəli xanın imarəti də adlandırılıb. İşğal edilən ərazilərdəki digər tarixi-mədəni, dini abidələr kimi Pənahəli xanın imarəti də ermənilər tərəfindən təhqir edilib, vandalizmə məruz qalıb. Buradan tövlə kimi istifadə olunub.

Qarabağ xanları Pənahəli xanın, İbrahimxəlil xanın və Mehdiqulu xan Cavanşirin, eləcə də onların ailə üzvlərinin - Xan qızı, şairə və xeyriyyəçi Xurşidbanu Natəvanın, şair və ictimai xadim Cəfərqulu xan Cavanşirin, xeyriyyəçi, Şuşada Aşağı və Yuxarı Gövhər ağa məscidlərini tikdirmiş Gövhərnisə bəyimin, şairə, “Məclisi-üns”ün iştirakçılarından olmuş Xanbikə xanımın qəbirləri burada yerləşir. Xan sarayının yaxınlığında yerləşən və Qarabağ xan nəslinin bir çox nümayəndələrinin dəfn edildiyi İmarət qəbiristanlığı da erməni vəhşiliyinə məruz qalıb.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva fevralın 13-də Ağcabədi rayonuna səfər ediblər.

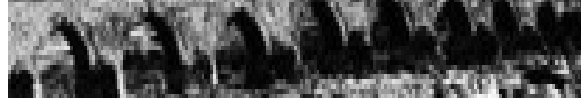
Dövlət başçısı və birinci xanım xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin Ağcabədi şəhərinin mərkəzində ucaldılmış abidəsi önünə gül dəstələri düzərək, Ulu Öndərin xatirəsini dərin ehtiramla yad ediblər.

Fevralın 13-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yeni qurulan 110/35/10 kilovoltluq “Ağcabədi” Yarımstansiyasının açılışını edib.

Fevralın 13-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva “Ağcabədi Taxil Aqropark”da yaradılan şəraitlə tanış olublar.

Fevralın 13-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Ağcabədi rayonunda Avşar-Salmanbəyli-Aşağı Avşar-Xocavənd avtomobil yolunun yenidənqurmadan sonra açılışında iştirak ediblər.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva fevralın 13-də Daxili İşlər Nazirliyi Daxili Qoşunlarının Ağcabədi rayonunda yeni inşa olunan hərbi şəhərciyinin açılışında iştirak ediblər.

Rayon və kəndlərimizdə yenidən məskunlaşmaq üçün ciddi hazırlaşmalıyıq

Müsaibimiz Cəbrayıl rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Kamal İltifat oğlu Həsənovdur

- Hörmətli Kamal müəllim, istərdim ki, 4 oktyabr 2021-ci ildə, Cəbrayıl şəhərinin işğaldan azad olunmasının birinci ildönümü günündə ölkə başçısı cənab İlham Əliyevin rayonumuzun əhalisi ilə, ziyalıları ilə görüşü barədə təəssüratlarınızı bölüşsünüz...

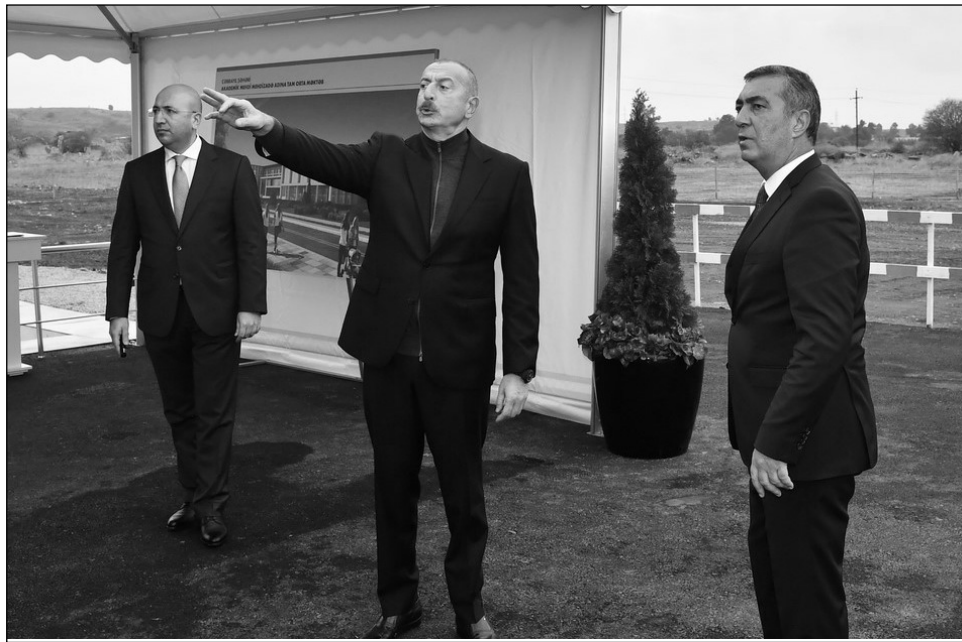
- Cənab Prezidentin rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə, habelə Cəbrayıl ziyalıları ilə görüşü çox böyük tarixi əhəmiyyət daşıyır. Məlumdur ki, 44 günlük Vətən müharibəsində işğalçılardan azad olunan ilk rayon, ilk şəhər Cəbrayıl oldu, ilk qələbə sorağı doğma Cəbrayıldan gəldi. Bu, bütün Cəbrayıl camaatı üçün böyük fəxarət və sevinc hissi, çox böyük xoşbəxtlik duyğusu idi. Məhz həmin tarixi Qələbənin ilk ildönümü münasibətilə ölkə rəhbərinin rayonumuza səfəri və orada əhali ilə görüşməsi Cəbrayılıların yaddaşında daim qalacaq. Bu görüş adi bir görüş deyildi. Cəbrayılılar işğaldan azad olunmuş doğma yurda ayaq basır, uzun həsrətdən sonra, bu sevinci onlara bəxş edən müzəffər Ali Baş Komandanla görüşür, qələbənin fərhini bölüşürdülər. Camaatımız öz liderinə güvəndiyini açıq-aşkar şəkildə büruzə verir, eyni zamanda bundan sonra da Prezidentimizlə bir olub, onun apardığı daxili və xarici siyasətə daim dəstək olacağını nümayiş etdirirdilər. Bu, əhali ilə ölkə başçısı arasındakı mehribanlıqın, səmimiyyətin təntənəsi idi. Xalq Prezidentinə güvəndiyi kimi, Prezident də xalqın ona qarşı sədəqətliyini görürdü həmin gün.

Eyni zamanda o görüş bir sıra tarixi hadisələrə şahidlik etdi, Cəbrayıl şəhərinin təməli qoyuldu. Həmin gün ölkə Prezidenti rayonumuzun gələcəyi üçün mühüm işlər görülməyini, həyatın yenidən qaynayacağını bildirdi ki, bu da insanlarımız üçün böyük təsəlli və ümid deməkdir, sabaha böyük ümidlərlə və arzularla baxmaq deməkdir.

- **Cənab başçı, söz bu məqama yetmişkən, bilmək istərdim ki, rayonumuzun əhalisinin əhvali-ruhiyyəsi nə yerdədir?..**

- Qeyd etdiyim kimi, ölkənin Birinci şəxsinin rayon sakinləri ilə görüşməsi, rayonun gələcək sosial-iqtisadi inkişafı ilə bağlı nikbin fikirlər səsləndirməsi, həmçinin Cəbrayıl şəhərinin təməlqoyma mərasimi bir daha rayonumuzun əhalisinin yaşayış stimulu, gələcəyə inamını artırır. Bir vaxtlar torpaqlarımızın işğaldan azad olunması arzusu ilə yaşayan insanlarımızın illərdir ki, ürəklərində gəzdirdikləri bu arzuları çox şükür ki, həyata keçdi. Ordumuzun 2020-ci ildəki Şanlı Zəfər yürüşü qalibiyətlə başa çatdı. Bu qələbə dövlət, ordu və xalqın birliyinin nəticəsi idi. Ölkə başçısının Cəbrayıla gəlməsi, bizimlə görüşməsi və rayonumuzun dinc-mədəni quruculuğu istiqamətində ümidverici fikirlər səsləndirməsi əhalimizin əhval-ruhiyyəsinə daha da yüksəltdi. Onlar böyük həvəslə doğma torpaqlarımıza dönəcəyi günü gözləyirlər.

- **Kamal müəllim, torpaqlarımız şükür ki, artıq işğalçılardan azad olu-**

nub. illərdir ki, ürəyi vətəni görmək eşqilə döyünənlərimizin ürəyi atır ki, gedib doğma yurd yerlərini ziyarət eləsin. Bu, hər kəsin qəlbindən keçən arzudur, necə deyirlər, qarşısızalmaz bir istəkdir. Ancaq torpaqlarımızın işğalçılardan təmizlənməsindən bir ildən çox vaxt keçməsinə baxmayaraq, bu ülvü arzu hələ də çoxlarının gözündə qalır. Doğma dədə-baba torpaqlarımızı gedib görə bilmirik. Bu məsələyə nə cavab verərdiniz?..

- Torpaqlarımız işğaldan azad edildikdən sonra bu fikir hər birimizi narahat edir. Təbii duyğudur ki, hər kəs uzun illərdir ki, vətən həsrətinə son qoyulacağı günü gözləmişdir. Ancaq onu da bilməliyik ki, düşmənlərimiz çox xəbis, mənfur, hiyləgər və şərəfsizdirlər. Onlar torpaqlarımızda, özü də ağılagəlməz yerlərdə çoxlu sayda minalar basdırıblar. Ona görə də mən vətəndaşlarımıza üz tutub demək istəyirəm ki, darıxmasınlar. Başa düşüləndir, insanlar doğma torpaqlara getmək, görmək istəyirlər. Bu gözəl duyğudur. Ancaq hissiyata qapılmaq olmaz, təhlükəsizliyi ciddi nəzərə almalıyıq. Hazırda ərazilərin minalardan təmizlənməsi istiqamətində intensiv işlər gedir. Vaxtı gələndə hamı doğma yurduna gedə biləcək. Bir nəfər deyil, yüz minlərlə insan azad olunmuş ərazilərə getmək istəyir. İnsanlarımız hissiyata qapılmamalı və səbr etməlidirlər. Bizim əlavə itkilər verməyə ixtiyarımız yoxdur. Ərazilər minalardan təmizləndikdən sonra torpaqlarımıza qayıtmalı, orada azad və firavan yaşayışımızı davam etdirməliyik.

- **Hörmətli Kamal müəllim, rayonumuza qayıdıla bağlı nə kimi işlər görülür?..**

- Müharibədən sonra dağıntılara məruz qalmış ərazilərdə kommunikasiya məsələlərinin həll olunması ilk növbədə vacib olan şərtlərdəndir. Hazırda elektrik enerjisinin verilməsi, yolların çəkilməsi və s. işlər həyata keçirilir. Şəhərimizin baş planı hazırlanıb, kəndlərin baş planı hazırlanmaqdadır. Şəhər və kəndlərimizdə yenidən məskunlaşmaq üçün ciddi hazırlaşmalıyıq. Əhalinin mənzil-məişət, so-

sial məsələlərinin yüksək səviyyədə təmin olunması, məşğulluğunun təmin olunması üçün iş yerlərinin açılması, habelə kənd təsərrüfatı ilə məşğul olması üçün lazımı şəraitin yaradılması mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Ümumilikdə iqtisadiyyatın yenidən qurulması üçün dövlət proqramları hazırlanır, müxtəlif layihələrin həyata keçirilməsi planlaşdırılır.

- **Cəbrayıldə təməlqoymalardan biri də məlumdur ki, Araz vadisi sənaye zonasının təməlinin qoyulması oldu. Bu təməlqoymadan Cəbrayıl əhalisinin sənaye müəssisələri istiqamətində gözləntiləri nələr ola bilər?..**

- Məlumdur ki, ölkə Prezidentinin tapşırığına əsasən Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu yaradılmışdır. "Araz vadisi" sənaye zonasının Cəbrayıl rayonu ərazisində salınması rayon iqtisadiyyatına çox müsbət təsir göstərəcək, burada onlarla sənaye müəssisəsi yaradacaqdır. Bu, həm də rayonumuzun əhalisi üçün yeni iş yerlərinin təminatı deməkdir. Bir sözlə, rayon ərazisində belə bir sənaye zonasının salınmasının iqtisadiyyatın inkişafında özünəməxsus yeri olacaqdır ki, gələcəkdə əhalimiz bunu öz həyatlarında bəlavə hiss edəcəkdir.

- **Cənab başçı, biz bu gün artıq rayona qayıdıla bağlı, orada görülməli işlərlə bağlı bir arzu kimi yox, reallıq kimi söhbət edirik. Bu Qələbəni biz şəhidlərimizin qanı bahasına, qazilərimizin şücaəti, hünəri sayəsində əldə etdik. Eşitmişəm ki, rayon İcra Hakimiyyəti və könüllülərdən ibarət olan fəallar həmişə şəhid ailələrinə baş çəkir, qazilərə qayğı göstərirlər...**

- Rayon İcra Hakimiyyəti tərəfindən şəhid ailələri və qazilər mütəmadi olaraq ziyarət olunur, daim diqqət mərkəzində saxlanılır və qayğı göstərilir. İmkanlarımız daxilində onlara maddi-mənəvi dəstək göstərməyə çalışırıq. Biz onları ailəmizin üzvləri kimi özümüzlə yaxın və doğma hesab edirik, çünki onlar vətənin çağırışına səs verdilər, qanları və canları hesabına bizim vətənə qovuşmaq arzumuzu reallığa çevirdilər.

- **Eşitdiyimizə görə, sizin tə-**

şəbbüsünüzlə "Cəbrayıl" futbol klubu yaradılmışdır. Hər birimizə doğma ad olan bu futbol klubu ilə bağlı nə deyərdiniz?..

- Ölkəmiz dünyada idman ölkəsi kimi tanınır. Ölkə Prezidentinin idmanımızın inkişafına qayğısı, dəstəyi də göz önündədir.

Futbol klubunun yaradılması rayona qayıdıla əlaqədar aparılan hazırlıq işlərinin tərkib hissəsidir. Çoxdan belə bir fikir var idi. Əhalimizin respublikanın müxtəlif bölgələrində məskunlaşması bu ideyanı reallığa çevirməyə mane olurdu. Ancaq torpaqlarımız işğaldan azad olunduqdan sonra imkan yarandı və "Cəbrayıl" futbol klubu yaradıldı.

Məqsədimiz rayona qayıdana kimi bir çox məsələlərlə yanaşı, bu komandanı da formalaşdırmaqdır. Çoxları yaxşı xatırlayır ki, 1980-ci illərdə rayonda futbolun inkişaf etdirilməsi üçün stadion tikilmişdi. Futbol oyunları zamanı stadion azarkeşlərlə dolu olardı. Cəbrayıldə futbola marağ həmişə yüksək olub. Hamımız Azərbaycan çempionatında komandamızın iştirakını yaxşı xatırlayırıq. Odur ki, Cəbrayıldəki idman ənənələrini davam etdirmək, inkişaf etdirmək lazımdır.

- **Cənab başçı, ölkəmizin Prezidenti də fikirlərində vurğulayır ki, postmüharibə dövrünə qədəm basmışıq. Bu mənada respublikamızda olduğu kimi, rayonumuzla bağlı görülməli işlərimizi də bu istiqamətdə qurmalıyıq. Elə sizin də dediyiniz kimi, Cəbrayıla qayıdın orada fəaliyyət göstərməyimiz üçün səylərimizi artırmalı, planlarımızı irəlilədən hesablamalıyıq...**

- Qeyd edim ki, məlum hadisələrlə əlaqədar son bir ildə gərgin iş rejimində fəaliyyət göstərmişik. Əsasən diqqətimiz işğaldan azad olunmuş ərazilərdə görülməli işlərin planlaşdırılmasına dəstək vermək və əhalimizin doğma torpaqlara qayıdıla hazırlanmasına yönəldilmişdir.

Qayıdıla əlaqədar indidən əhalinin müxtəlif kateqoriyalar - ailə tərkibi, ixtisas, peşə, əmək qabiliyyəti və s. üzrə dəqiqləşdirilməsi, o cümlədən yararlı torpaq, su və digər resursların müəyyənləşdirilməsi rayonun iqtisadiyyatının düzgün proqnozlaşdırılması üçün vacib amillərdəndir.

Biz həyat şəraitimizi, məişətimizi, məşğuliyyətimizi, dolanışığımızı, ümumiyyətlə hər şeyi yenidən qurmalıyıq. Bunu bizim insanlar həyata keçirməlidirlər. Ona görə də əvvəlcədən insan resurslarımızı düzgün qiymətləndirməli və düzgün istiqamətləndirməliyik. İnanıram ki, hər şey yaxşı olacaq və Cəbrayıla qayıdın orada qüvvələrimizi səfərbər edəcək, cəbrayılılıq əhval-ruhiyyəsi ilə yeni bir Cəbrayıl yaradacaqdır.

- **İnşallah! Maraqlı söhbət üçün çox sağ olun.**

- Siz də sağ olun.

**Müsaibəni apardı:
Şakir Albaliyev**

Pilot vətən torpağının şahinidir

riyar Zamanlı və Samirənin anası ixtiyar yaşlı Şüşən Fərrux qızı Şirnova ilə görüşdüm.

1 aprel 1974-cü ildə Çərəkən kəndində anadan olan Samirə Məhəmməd qızı kəndlərdəki 8 illik məktəbi, sonra isə Çaxırlı kənd orta məktəbini bitirib. 1994-1998-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Bədii qrafika fakültəsində təhsil alıb. 1998-ci ildə

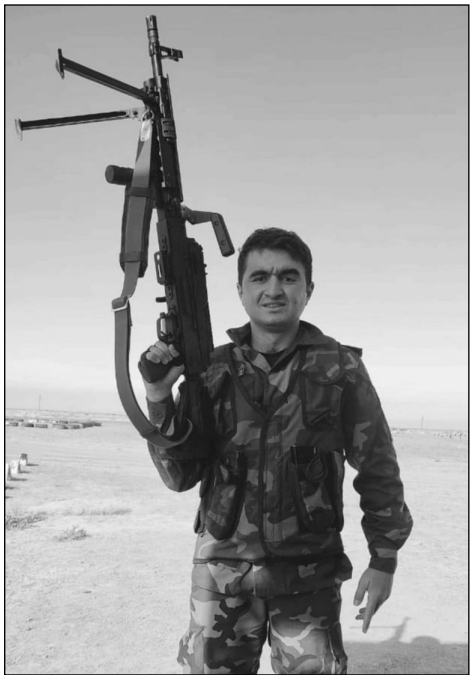

Spitak rayonunun Qursalı kəndindən olan Telman Süleymanovla ailə qurur. Bu evlilikdən 28 iyun 1999-cu ildə bir oğul övladı dünyaya gəlir. Körpənin adını Abdulla qoyurlar. Tale elə gətirir ki, həyat yoldaşından ayrılan Samirə balaca Abdullanı təkbaşına böyüdəsi olur. 2005-ci ildə akademik M.Mehdizadə adına Cəbrayıl şəhər orta məktəbin 1-ci sinfinə gedən Abdulla Süleymanov daha sonra Dirili Qurbanı adına Soltanlı kənd orta məktəbini 2016-cı ildə bitirir. Göründüyü kimi, məcburi köçkünlük-qaçqınlıq faciəsi ailəni və ailə üzvlərini tez-tez ora-bura atır və bu yerdəyişmələr də insanın tərcümeyi-hal deyilən özkeçmişində labirintvari əyri-üyrü yollara bənzəyən izlər buraxır.

Abdulla hələ orta məktəbdə oxuyanda gələcək haqqında düşünür, öz aləmində xəyallar qururdu. Dayısı Səbuhi də ona arzularını istiqamətləndirməkdə kömək edib, hərbiçiləşməyi tövsiyə etmişdi. Bundan ruhlanan Abdulla Süleymanov qərarında daha ısrarlı olub, 2016-cı ildə DSX-nin Hərbi Aka-

demiyasına daxil olur. 2020-ci ildə aviasiya fakültəsini leytenant rütbəsi ilə bitirir. Baş texnik kimi Sanqaçaldə sərhəd qoşunlarının hərbi hissəsində işləməyə başlayır.

Anası Samirə xanımın söhbət zamanı deyir ki, Abdulla hərbi həyatı çox sevirdi. 2-ci Qarabağ savaşında ehtiyatda olan pilot kimi vətəni yağıllardan azad etmək üçün hər an əmrə müntəzir halda gözləyib. Çünki onu hərbiçiləşməyə vadar edən duyğu da elə bu istəyə bağlı idi. Lakin onları ehtiyat qüvvə kimi döyüş meydanına buraxmağa ehtiyac olmadan igid vətən oğulları 44 günə Qələbəni təmin etdilər. Artıq Abdulla da, onunla birgə döyüş əmrinə hazır dayanan digər ehtiyatda gözləyən pi-

30 noyabr 2021-ci ildə helikopter qəzası nəticəsində 14 nəfər say seçmə Azərbaycan övladı həyatını itirdi. Onlardan birinin - leytenant Süleymanov Abdulla Telman oğlunun yaşamış olduğu ünvanla maraqlandım. Öyrəndim ki, anasıgil Qaradağ rayonunun Lökbatan qəsəbəsi yaxınlığında məcburi köçkünlər üçün inşa edilmiş Qobupark yaşayış massivində yaşayır. Getdim. Anası Samirə Zamanova, məktəbyaşlı oğlu Şəh-

atda olan pilot kimi vətəni yağıllardan azad etmək üçün hər an əmrə müntəzir halda gözləyib. Çünki onu hərbiçiləşməyə vadar edən duyğu da elə bu istəyə bağlı idi. Lakin onları ehtiyat qüvvə kimi döyüş meydanına buraxmağa ehtiyac olmadan igid vətən oğulları 44 günə Qələbəni təmin etdilər. Artıq Abdulla da, onunla birgə döyüş əmrinə hazır dayanan digər ehtiyatda gözləyən pi-

deyir ki, Abdulla namaz qılan uşaq idi. Hər-dən deyirdi ki, İmam Əlini necə görə bilərəm? Sanki o, bununla Tanrı dərğahında ən uca məqam sayılan şəhidlik mərtəbəsinə ucalmağı arzulayırmış. Sağlığında pilot kimi cismi ilə vətən göylərinin şahini olmağı özüne sənət seçən Abdulla Süleymanov 2020-ci ilin 30 noyabrında şəhidliyə yetişməklə ruhu ilə vətən göylərinin sakini oldu. Qeyd edim ki, Samirə Zamanova 1998-

ci ildən Nəsimi rayonundakı 16 saylı liseyde müəllim işləyib. 6 il işlədikdən sonra işdən ayrılıb, övladının təlim-tərbiyəsinə özünü həsr edib. 2018-ci ildən isə Qızıl Aypara Cəmiyyətinin Xocavənd rayon bölməsinin sədri işləyir.

Cəmiyyətdə onun müavini işləyən, Ləçin rayonundan olan Hacı Namiq Məmmədov da bu məqamda gəlib çıxdı. Söhbətə ilmə atıb dedi ki, Samirə xanım tək Abdullanın deyil, bütün şəhidlərin anasıdır. Allah şəhidlərimizin hamısına rəhmət eləsin, analarına, valideynlərinə, əzizlərinə isə səbr versin.

Samirə xanım öz söhbətində onu da xatırladı ki, Abdulla çox ailəcanlı idi. 4 il tələbə vaxtı aldığı stipendiyasını mənə verdi, dedi özünə, qardaşım Şəhriyara xərclə.

Bəli, şəhidlik tale yazısıdır. Hər kəsə də bu cür tale nəşib olmur. Ailəcanlı, elcanlı vətən övladına qismət olur şəhidlik taleyi.

Bir müddət Xızıda snayperçi kursu keçib, bölük komandiri olsada da, yenidən aviasiya sahəsinə qayıdıb, orada baş texnik kimi vətənə xidmət edən leytenant Abdulla Süleymanov 30 noyabrda zabit silahdaşları ilə bir yerdə növbəti təlim-sınaq uçuşu zamanı şəhidlik zirvəsinə ucaldı. Ölümündən sonra Prezidentin Sərəncamı ilə Hərbi xidmətdə fərqlənməyə görə medalı ilə təltif olundu.

Vətən göylərində şəhidlik zirvəsinə yetişən pilot-leytenant Abdulla

Telman oğlu Süleymanovun ruhu vətən göylərinin sakini olub, əbədiyyət dünyasından azad görmək istədiyi torpaqlarımızın azadlığını seyr edib sevinir. Axı onun da hərbiçiləşmə arzusu vətənimizi yadelli işğalçılardan azad görmək idi...

Şakir Albaliyev

Fəxri Fərmanla təqaüdə buraxıldı

Rayon İcra Hakimiyyətinin memarlıq və tikinti şöbəsinin böyük mütəxəssisi Verdiyev Ramiz Ənvər oğlu təqaüd yaşının çatması ilə əlaqədar olaraq RIH başçısının Fəxri Fərmanı ilə təltif olundu. Fəxri

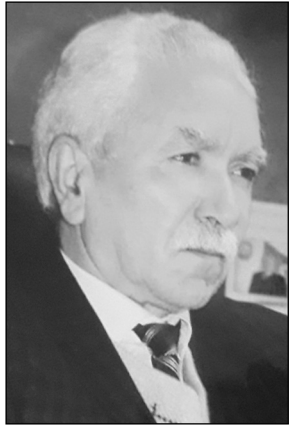

Fərmanı ona RIHB-nın birinci müavini, YAP rayon təşkilatının sədri Arif Fərzəliyev təqdim etdi, ona sağlamlıq, uzun ömür və tezliklə Cəbrayıl qayıdış ömrünün qalan hissəsini doğma yurtda yaşamağını arzuladı.

"Xudafərin"

Sonu vüsalla bitən həsrət şeirləri

Əjdər Yunus Rza - 70

Şair Əjdər Yunus Rza yaşının 70-ci baharında "Həsərlə vüsəlin arasındayam" adlı kitabı ilə oxucuların görüşünə gəlir. Bu 70 illik ömür yolunun çox xeyli bir hissəsini - 30 ilə yaxın bir dövrü doğulduğu torpaqdan, Cəbrayıldan, Xələflidən, Gordubaba dağının etəklərindən didərgin yaşayıb. Bu uzun illərin ayrılığı zaman-zaman şairin qələmində həsrət notları üstündə könlülləri sızıldadıb, qəlbləri titrəyib, ürəkləri məhzun duyğularla kövrəldib. Elə bil ki, Əjdər Yunus bir şair kimi qələmi ilə bu vətən həsrəti adlı nisgillə cəngə-cidala çıxıb, axır ki, o, bu mübarizədən ilahinin kərəmi sayəsində qalib çıxdı.

**Xocalını unutmağa yox haqqım,
Tapdanıbdı o torpaqda çox haqqım.
Durur hələ qılınc haqqım, ox haqqım,
Qisasımı almayınca ölmərəm.**

Bax beləcə, illərcə qələmi ilə haqqın keşiyində car çəkdi, vətən oğullarını bir yazar kimi şəhidlərin qisasını almağa səslədi. Əlbəttə ki, bu çağırış, bu səsləniş müəllifin könlü dünyasından qopan iniltilər, hayqırtılardır və Allah-təala da qəribin duasını, yalvarışını, ricasını, iltimasını, səsinə-harayını eşidir. O ki, ola həssas qəlblə bir şair bəndənin harayı ola:

**Ötənləri yada salıb
Xəyallara dal, ay könül.
Dağlarına həsrət qalıb
"Baş dübeyti" çal, ay könül.**

Göründüyü kimi, Əjdər müəllim vətənlə keçən bəxtəvər illəri yada salıb kövrəlir, dağlar həsrətli olan könlünün sarı simini sızıldadıb, bu sarı simin üstündə "Baş dübeyti" havası çalır və bu havaya - bu nəğməyə köklənib, həsrətə söz qoymağı arzulayır. Ə.Y.Rzanın illər uzununu həsrət üstündə pərdə-pərdə dillənən misraları ilahidən gələn hax nidası kimi eşidildi çox şükür ki. Onun həsrət üstündə qoşduqları sanki cəng meydanına girməmişdən öncə Dəli Koroğlunun sazını sinəsinə basıb, bütün dəlillərini döyüşə ruhlandırmasına bənzəyir. Çünki Koroğlunun sazı-sözü, söz qoşub cəngi üstündə oxumağı əslində döyüş öncəsi əsgərlərini (dəlillərini) döyüşə səfərbər etməyə yönəlmiş bir psixoloji döyüş hazırlığı mərhələsidir.

Azərbaycan xalqının mifoloji təfəkküründə qəhrəmanlıq, yenilməzlik simvolu kimi oturmuş Koroğluluq əhvali-ruhiyyəsi həmişə igidlərimizi qəhrəmanlıq göstərməyə ruhlandıraraq bir akkumulyasiya rolunu oynayır. Döyüş öncəsi Koroğlunun dəlilləri saz çalıb sözü-qoşquları ilə döyüşə ruhlandırması kimi ədəbi faktor da müasir dövrimizdə yazarlarımızın qələmindən çıxan vətənpərvərlik, mübarizə əhval-ruhiyyəli yazılarla paralellik təşkil edir. Elə Əjdər Yunus Rzanın da 30 ilə yaxın dövr ərzində həsrət nisgilli misraları bu sıradan bir örnekdir:

**Qoy tutum əlindən, üzü yoxuşa
Dirənmiş yolları çatdırmaq başa.
Nə o sal qayaya, nə baxaq daşa,
Yurdumuz-yuvamız qalıbdır darda,
Qayıdaq, əzizim, qayıdaq yurda.**

Beləcə, "üzü yoxuşa dirənmiş yolları başa çatdırmağı" arzulayan şair bununla yurda-doğma vətənə, Qarabağa dönüş etməyə səsləyir oxucularını. Özü də bu dönüşdə qarşıya çıxacaq sadə daşa, sıldırımlı qayaya mehəl qoymadan inamla, tərərlə irəliləməyi və həsrətə birdəfəlik son qoymağı israrla təkid edir. Bu israrlı təkidlərin axır ki, bir əməli nəticəsi olacağına şair intuisiyası əmin idi:

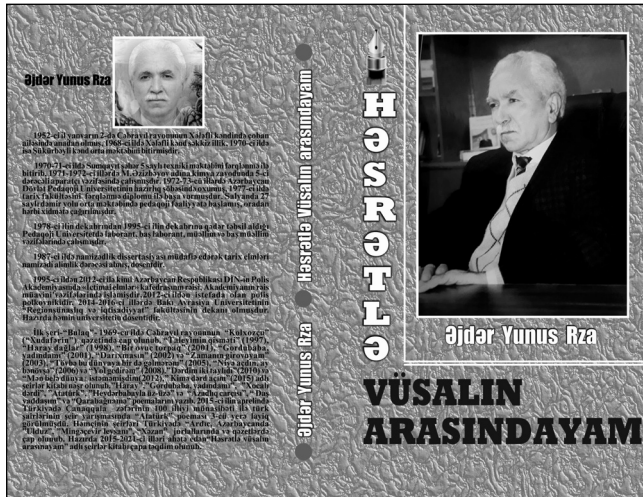
**Vüsalla hicranın arasındayam,
Tezliklə vüsala qovuşacağam.
Eşib kül altından götürüb qoru
Yurdunda təzədən alışacağam.**

Beləcə "vüsalla hicranın arasında", necə deyirlər, əraf mərhələsindən keçməklə yurda qovuşacağına inanaraq Əjdər Yunus Rzanın üreyində misra-misra

tumurcuq bağlayan arzuları axır ki, çırtladı, gül açdı, reallaşdı. 4 oktyabr 2020-ci ildə doğma Cəbrayılın ya-dellilərdən azad edildiyi gün uçmağa qanadı olmadı sevindiyyindən:

**Mən yurdsuz-yuvasız deyiləm daha,
Mənim də öz kəndim, öz şəhərim var.
Zülmət gecələrin bağırını yarıb
Doğulan Günəşim, al səhərim var,**

Mənim də öz kəndim, öz şəhərim var, - deyər uca səslə sevincini az qala bütün dünyaya eşdirmək istədi. Bununla demək istədi ki, axır ki, həsrət nisgilli məhzun duyğularım vüsəl üstə oxuyan bülbülün xoşbəxtlik nəğməsi kimi təzələndi. Əlbəttə ki, bu vüsəl sevincini bizə yaşadan Ali Baş Komandanımızın rəşadətli sərkərdəliyi ilə Azərbaycan əsgəridir, Azər-

baycan ordusudur. Odu ki, şeirlərdən birində deyir ki:

**Önündə baş əyirəm müzəffər ordumun,
Yağıya qan ağıladan məğrur Boz Qurdumun.
Şəhidlərin qanıyla gül açmış Yurdumun,
Qayasından, daşından, düzündən öpürəm.**

Torpaqlarımızı yağlı düşmənlərdən azad edən ordumuza minnətdarlıq duyğularını dilə gətirən Əjdər Yunus Rza axır ki, bir gün uzun yolların damarını yığıb əlinə, üzü yurda doğru baş alıb getdi. Doğma Cəbrayılımızı, doğulduğu kəndi, yaşadığı evi yarı kəndər, yarı sevincilə dolu olan göz yaşları içində ziyarət etdi. O məqamın təsvirini verən kədərəngiz bir heyət səhnəsi yaratdı şeirində:

**Baxdım hər tərəfə gözü doyunca,
Kimsə yox üstümə yüyürə, qaça,
Mənə sarılmağa qolunu aç...
Ay səssiz, kimsəsiz uçuq divarım,
Xoş gördük!**

**Otuz il ağlayıb-sızlayıb yazdım,
Xəyalən yüz kərə yollarda azdım.
Uzaqdan uzağa məzar da qazdım,
Ay məni gözələyən tənha məzarım,
Xoş gördük!**

Mütəəssiredici bir heyət tablosudur: 30 illik ayrılıqdan sonra doğma kəndinin görüşünə gedən şairi qarşılamak üçün heç kim yoxdur. Təsədüfi deyil ki, bir şeirində yazır ki, "Mənim çəkdiyimi bilməkdən ötrü mənim çəkdiyimi çəkəsen gerek". Yeni bu acı mənzərənin nə demək olduğunu qürbət acısı - elindən, yurdundan didərgin olmaq əzabı yaşayanlar bilər. Yurdu xarabazarlığa çevrilmiş, evləri sökülüb tar-mar edilmiş Əjdər müəllim səssiz-kimsəsiz, uçuq divara üzünü söykəyib, hıçqırır, 30 il geridə qalmış xoşbəxt illərdən heç bir nişanə tapmayıb, ağrı-acı içində yenə də "xoş gördük!" deyir. Çünki bura onun dünyaya göz açdığı diyardır, uşaqlığını, gəncliyini qoynunda keçirdiyi doğma əziz vətəndir. Düşmənlərin xarabazarlığa çevirdiyi vətəni yenə də vətənin qurub-yaradan övladları güllü gülüstana çevirəcəklər. Əbəs deyildir ki, Vətən müharibəsindəki Qələbəmizin 1-ci ildönümü işığında qələmə aldığı "Qarabağname" poemasında da şair bir çox lirik duyğularla yanaşı sabaha inamını da ifadə etmiş, həsrətdən vüsala gedən yolumuzun işıqlı olacağına əminliyini bildirmişdir.

İşğaldan azad olunmuş torpaqlarımızda dinc-mədənə quruculuq işlərindən bəhs edən əsərlər yazmaq arzulayıram sizə, Əjdər müəllim. Vətən torpağında yaşayıb-yaratmaq hər birimizin nəsibi olsun!

**Şakir ALBALIYEV,
filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent**

SƏN AZADSAN, PİRƏSƏD!

Şakir Albaliyevin 28 ildən sonra PİRƏSƏD piri-nə ziyarətinə nə həsr etdiyi ağrılı, sızılıtlı, ürəkdağlayan hekayətini böyük həyəcanla oxudum. Yazını oxuduqca mənə ele gəlirdi ki, müəllif sanki ölmədən tutaraq mənə də özü ilə oralara aparırdı...

...Erməni vandallarının insan ağına gəlməyən vəhşiliklərini sanki mən də görürdüm... Şakir müəllimlə bərabər mən də ürək ağrıdan səhnələri seyr edirdim... Seyr etmədim, yanırıdım, yaxılırdım, üzülürdüm... Arabir ələrimin arxası ilə kövrəlmiş göz-

lərimin yaşını silirdim...

28 il öncə ağır döyüşlər getmiş bu ərazilərdə yandırılmış texnikalarımızın və itirdiyimiz igidlərimizin meyitlərinin yerində sıradan çıxmış erməni məşinlərini, tanklarını və leşlərini gördükcə bir qədər sakitləşirdik...

Gəzə-gəzə gəlib PİRƏSƏD piri-nə çatmışdıq. Pirin ətrafında basdırılmış müdrik insanların qəbirələrinin sındırılmış, aşırılmış baş daşlarından başqa demək olar ki, bir nişanə qalmamışdı... Bu qəbirələrdən biri də Şakir müəllimin atası Əlif kişinin qəbrinə və aşırılmış baş daşı idi... Albali kişinin atası Hacı Mirimin də qəbrini dağıdılmış, baş daşı isə aşırılmışdı...

Şakir müəllimin daha bir acı xatırlaması PİRƏSƏD adlı kəndlərinin dini təriqətlərinin mənbəyi kimi 1938-ci illərdə repressiyaya məruz qalmasıdır. Ev-eşikləri dağıdılmış həmkəndliləri qonşu kəndlərdə məskunlaşaraq özlərinə yeni yurd-yuva qursalar da, ruhən PİRƏSƏDdən ayrılı bilmirlərmiş. Daim PİRƏSƏD həsrətilə, doğma ocaq yanğısıyla yaşamışlar... Nəhayət, 1990-cı illərdə kəndin bir neçə sakini, o cümlədən Əlif kişi PİRƏSƏD gələrek özlərinə yaşayış yeri tikəlsələr də, orada çox yaşamaq onlara qismət olmamışdır. Bu defə onlar erməni vandallarının təzyiqlərinə

məruz qalıb yurdlarından pəren-pəren düşmüşlər...

Şakir müəllimin daha bir ürəkya-dırıcı xatırlatması PİRƏSƏD ocağının 200 metrliyində Əlif kişinin tikdiyi yeni yurduunun xarabalıqları ilə bağlı oldu. Dediyyə görə Milli Orduda olduğu ərəfədə o evdə bir gecə qalıbmış...Və mən "PİRƏSƏD piri-nə ziyarət" yazısını oxuduqca müəllifin o yeni yurdlarının xarabalıqları arasında gəzdikcə, əlini o daşlara çəkərək necə sızıldamasını, odsuz-ocaqsız yanaraq tüstülənməsini sanki görürdüm...

Bütün bunlarla yanaşı digər təriqətlərin İslamdan və müsəlmanlardan qorxması və çəkinməsindən qaynaqlanan bir qorxunun təsirinin vandal nəticəsinin canlı şahidi kimi çox üzülürdüm... Vətəndaş olduğum bir ölkədə milli və dini azadlığın inkişafı üçün hər bir şərait yaradılmışdır. Ölkəmizdə digər dini icmalar, qanunvericilik çərçivəsində, sərbəst qeydiyyatdan keçmək və fəaliyyət göstərmək imkanına malikdirlər. Bunun əksinə olaraq, bir çox Qərbi Avropa ölkələrində son onillikdə "islamofobiya" geniş yayılmışdır. Belə ideologiyaların dəstəklənməsi ekstremist qüvvələrin baş qaldırması və yayılmasına zəmin yaratmışdır. Belə meyllərin genişlənməsinin əsas səbəblərindən biri bu ölkələrdə dövlət tərəfindən (yarı örtülü olsa da) müvafiq siyasətin yeridilməsidir.

İslamofobiyanın ortaya çıxmasının ən böyük səbəblərindən biri İslamın heyət bəxşedən prinsiplərindən insanların təsirlənməsidir. Çünki İslamın heyət bəxşedən, yol göstərən və doğru istiqamətə yönəldirən müddəaları başa düşüldükcə, İslama qarşı mübarizə aparacaq qurumların heç bir şansı qalmayacaqdır. Cəmiyyətə sülh, əmin-amanlıq, xoş münasibət və anlayış təlqin etmək yerinə, düşmənçiliyi aşılamaq bu vandal dəstələrin fəaliyyətinin özəyi məhz bu qorxu səbəbilə meydana çıxmaqdadır.

Ermənilərin Dağlıq Qarabağda dağıtdığı Qarabağ xan sarayı, Xan qızı Natəvanın sarayı, Hacı Quluların mülkü, Yuxarı Gövhər ağa Məscidi, Aşağı Gövhər ağa Məscidi, Saatlı Məscidi, Cülmə Məscidi (Ağdam), Vaqif türbəsi, Bülbülün ev-muzeyi (Şuşa), Çörək muzeyi (Ağdam) və yüzlərlə abidələr, ziyarət yerləri, pirlər vardır. PİRƏSƏD ocağı da İslamofobiyanın qurbanlarından biridir.

Müsəlmanlar İslamın erkən çağlarından etibarən fərqli dinlərlə mənsub insanlarla bir arada yaşama təcrübəsinə sahib olmuşdurlar. İslamın müqəddəs kitabı "Qurani-Kərim"-in açıq-aşkar dilə gətirdiyi "Dində məcburiyyət yoxdur" hökmü başqa dinlərlə mənsub olan insanlarla münasibətlərin sülh çərçivəsində həyata keçməsinə zəmin yaratmışdır.

Xəyalən getdiyim, erməni faşizminin qurbanı olmuş PİRƏSƏDdən ayrılarkən dilimdən qeyri-ixtiyari bu kəlmələr qopdu:

- Sən azadsan, PİRƏSƏD!

**İsmayıl Qəzənfər oğlu Məcidli
Aqrar elmlər üzrə fəlsəfə doktoru, dosent**

Vətən torpağı uğrunda zamanbaxan qurbanlar vermişik. Özlərini vətən yolunda fəda edib, canlarından keçən igid oğul və qızlarımızı xalqımız müqəddəs şəhidlik mərtəbəsində tutub, əziz və unudulmaz xatirələrini həmişə hörmətlə anmışdır. Qarabağ uğrunda döyüşlərdə də, 1990-cı ilin 20 Yanvarında da özlərini azadlıq yolunda qurban verənlərimiz nəsillərdən-nəsillərə, əsrlərdən-əsrlərə şanlı qəhrəmanlarımız kimi daim yad ediləcəklər.

Mən bu yazımda həssas bir məqama aydınlıq gətirməyə çalışacağam. Yazıçılar, şairlər, alimlər, görkəmli mütəfəkkirlər, dahi şəxsiyyətlər öz yaradıcılıq dühaları nisbətində xalqımız tərəfindən daim anılır, özlərindən sonra qoyub getdikləri mənəvi irsləri sayəsində yad olunur, yaşayırlar. Şəhidlərimiz də öz igidlikləri ilə həmişə xatırlanıb, xalqımızın yaddaşında yaşayırlar.

Şəhidlərin ad günləri nə vaxtdır?

Məlumdur ki, hər kəsin dünyaya gəlmə tarixi var. Bu tarixi günə xalqımız ümumiləşmiş ifadə ilə ad günü deyir. Hər kəsin də öz doğum gününü ad günü şəklində qeyd etmək haqqı var. Bu, hər kəsin özünə məxsus olan hüququdur. Ancaq şəhidlərin doğum günləri olan ad günlərinin keçirilməsi məsələsində mən fərqli düşünürəm. Özümü misal götürməklə və şərti şəkildə şəhid kimi təqdim etmək nümunəsində fikirlərimi açıqlamaq istəyirəm. Albalyev Şakir Əlif oğlu 25 aprel 1969-cu ildə Cəbrayıl rayonunun Dağtumas kəndində anadan olub. Kəndlərində orta təhsilini tamamlayıb, BDU-nun filologiya fakültəsinə qəbul oldu. Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimi kimi kəndlərində işləməyə başladı. Arasıra könlünün pıçıltılarını şeirə də çevirən Şakir müəllim vətənin üstünü qara buludlar alanda, vətənin müdafiəsinə yollandı. Bir əlində qələm sənəqə şeirlərlə düşmənlərə hərbə-hədyanlar oxuyur, bir əlində avtomatı ilə yağdı düşməne meydan oxuyurdu:

**Avtomatım, ye gülləni,
Qus yağının ürəyinə, -**

deyən Şakir Albalyev doğma Cəbrayılın, Dağtumasın müdafiəsi uğrunda gedən döyüşlərdə iştirak etdi. 26 avqust 1993-cü ildə doğulduğu Dağtumas kəndi uğrunda döyüşlərdə şəhid oldu. 24 il və 4 ay onun cismani ömür yolu oldu...

Bu yığcam ömür yoluna diqqət edək: 25 apreldə atasının övladı kimi doğulan Şakir Albalyev 26 avqustda şəhid olur. Xalqın, vətənin uğrunda şəhid olan Şakir Əlif oğlunun doğum tarixi olan ad günü hansı tarixdən hesablanmalıdır? Ata-anasının, ailəsinin övladı kimi rəsmi doğum tarixi olan 25 aprel ad günü kimi qeyd olunsun, yoxsa 26 avqustda şəhid olmaqla elinin-obasının, vətənin övladı kimi "doğulduğu" tarixlə onun ad günü keçirilsin? Axı deyirik ki, şəhidlər ölümsüzlüyə qovuşurlar şəhidlikləri ilə. Bu ifadə həm də o anlamı-mahiyyəti göstərir ki, şəhidlər şəhid olduğu gün şəhid kimi doğulurlar - elin-obanın, vətənin övladı kimi ikinci bir mənəvi əbədiyaşarlıq ömrü qazanırlar. Deməli, bu məntiqdən götürüldükdə, şəhidlərimizin ad günləri onların cismani olaraq öz ailələrinin övladları olaraq dünyaya gəldikləri rəsmi doğum günləri yox, məhz şəhadətə qovuşduqları əbədiyaşar ad günlərindən hesablanmalıdır. Deməli, yuxarıda Şakir Albalyevin təmsalında göstərdiyim tarixlərdən birincisi - 25 aprel yox, ikincisi - şəhid olduğu 26 avqust onun doğum tarixi kimi qəbul olunmalıdır. Mən qəsdən özümü misal getirdim ki, heç kəs inciməsin. Heç kəsə mən konkret şəkildə müraciət etmək istəmədim. Ümumiləşmiş şəkildə fikirlərimi bildirmək yolunu seçdim.

Bir əlavə haşiyə də çıxmaq istərdim burada. Əgər Şakir Albalyev ölümündən sonra şəhid kimi yox, şair-publist, ya alim kimi özünün mənəvi yaradıcılıq irsi ilə - əsərləri sayəsində anılıb-xatırlınsa, o halda artıq onun anım günü təvəllüd tarixi olan cismani doğum günü ilə hesablanmalıdır. Çünki bu halda o, artıq şəhid kimi xatırlanmır. Yox, əgər şəhid kimi xatirəsi yad edilirsə, onda sözsüz ki, şəhid olduğu tarix onun doğum gününü əvəz etməlidir.

Və yaxud da Ümumxalq hüzn günü kimi keçirilən 20 Yanvar şəhidlərimizin anım günü elə dediyimə əyani misaldır. 20 Yanvar tarixi o şəhidlərimizin həm də əslində 20 Yanvar şəhidləri olaraq doğum tarixləridir. Bir sözlə, şəhidlərimizin ad günləri onların cismani olaraq bir atasının övladı kimi dünyaya gəldikləri tarix yox, onların el oğlu, vətən övladı kimi doğulduqları şəhidliyə qovuşma günləridir. Gəlin şəhidlərimizin ad günlərini onların əbədiyyətə qovuşduqları günlərdə qeyd edək. Axı biz onlardan əbədiyyət yolunun yolçuları kimi bəhs açırıq. Cismani dünyanı insanları kimi yox. Axı şəhidlərimiz məhz əbədiyyətə qovuşduqları gündə mənəvi olaraq xalqın, vətənin yaddaşında doğulublar!.. Onların cənnətdəki doğum günləri də elə şəhid kimi doğulduqları tarixdir.

Şakir ALBALIYEV

Qisas hissi ilə döyüşlərə yollanmışdı

Sevindik İsmayilzadə nə atası Ramilin kəndi olan Cəbrayılın Soltanlı kəndində, nə də anası Hüseynova Fatma Alkərem qızının doğulduğu Aşağı Sirik kəndində dünyaya göz açmışdı. O, ailənin ilk övladı kimi 30 noyabr 1998-ci ildə Saatlı rayonunun Qara Nuru kəndindəki çadır şəhərciyində məcburi köçkün uşağı olaraq doğulmuşdu. Necə deyirlər, o, hələ ana bətninə düşməmişdən öncə öz ana vətəninə, ata-baba yurdunu itirmişdi. Bu faciəli tale təkəcə onun yox, onun kimi minlərlə qaçqın-köçkün övladlarının ağırlı-acılı tale yazısı, ömür yolu idi. Bir müdrik deyimiz var: Əzizini itirən bir il ağlar, elini-vətəninə itirən ömür boyu ağlar. Buradakı ağlamaq ifadəsi yalnız hərfi mənada ağılamağı yox, ümumilikdə insanın hüznə, qəm-kədərdən, sıxıntıdan-üzüntüdə doğulan əhvalını bildirir. Başqa sözlə, vətəninə itirən gün-güzəranı daimi dərd-qəm, sıxıntı içində göz yaşları ilə keçər. Sevindiğin 22 illik qısa, şərəfli ömür yoluna diqqət çəkək:

Sevindik ailənin ilk övladı idi. 30 noyabr 1998-ci ildə Saatlı rayonu ərazisində salınmış 2 sayılı Qara Nuru çadır şəhərciyində anadan olub. 2005-ci ildə Bakı şəhəri Qaradağ rayon Əliheydər Kazımov adına 228 sayılı tam orta məktəbin birinci sinfinə daxil olub, burada üç il təhsil aldıqdan sonra Füzuli rayon 49 nömrəli tam orta məktəbində təhsilini davam etdirərək doqquzuncu sinfi bitirib. 2014-cü ildə Biləsuvar rayonu ərazisində salınmış məcburi köçkün qəsəbəsinə dönerək təhsilini rayonumuzun Vahid İsmayilov adına Çərəkən kənd tam orta məktəbində davam etdirib və əvvəl təhsil aldığı 49 nömrəli məktəbdə isə başa vurub. Tale elə getirib ki, Sevindik İsmayilzadə dəfələrlə yaşayış və təhsil müəssisələrini dəyişmək məcburiyyətində qalıb.

Şəhid Sevindik İsmayilzadənin kiçik yaşlarından idmana böyük marağı olub. Orta məktəb illərində həmyaşıdları arasında keçirilmiş cüdo yarışında 2-ci nəticə göstərmiş, 500 nəfər məktəblinin iştirak etdiyi qaçış yarışında isə ilk 20-likdə olmuş və Fəxri Fərmanlarla təltif olunmuşdur. O, stolüstü tennis oynamağı da çox sevirdi. Bütün bunlar onun bir hərbiçi kimi yetişməsində əhəmiyyətli rola malik idi. 24 iyul 2017-ci il tarixdə Sumqayıt şəhərində yerləşən "N" sayılı hərbi hissədə xidmətə başlayan Sevindiğin doğmaları və komandirləri, əsgər yoldaşları bunu aydın hiss edirdilər. İdmana bağlılığı onu dözümlü, qətiyyətli, çevik bir gəncə çevirmişdi. Sərhəd Qoşunlarında kəşfiyyatçı olaraq xidmət etmiş, snayperçi təlimi almışdır. 27 yanvar 2019-cu ildə hərbi xidmətini bitirərək Biləsuvar rayonu ərazisində salınmış Cəbrayıl köçkün qəsəbəsinə dönmüş və "Azərsun Holding" MMC-nin Qida Sənayesi müəssisəsinin əvvəlcə əkin sahəsində, sonra isə paketləmə bölümündə çalışmışdır. 16 sentyabr ta-

rixdən 18 iyun 2020-ci il tarixədək peşə məktəbində peşə təhsili almışdır. Sevindik İsmayilzadənin son iş yeri "FAB Boya və Kimya Sənayesi" MMC olmuşdur.

Bu məlumatları Hidayət Səfərlinin "Xudafərin" qəzetinin 17 fevral 2021-ci il tarixli sayında dərc olunmuş "Ruhu yurdun səmasında..." adlı yazıdan götürmüşəm. Diqqət edin: Sevindik İsmayilzadənin orta məktəbdə oxuduğu və ümumiyyətlə, "qayğısız uşaqlıq illəri" hesab edilən qayğı dolu uşaqlıq və yeniyetməlik həyatına. Həyat - tale onu o kümədən bu küməyə, bir daldalanacaqdan o birisinə, o yurddan-bu yurda yerdəyişmələr etməyə, uşaqlıq dövrünü köç-

təni olar, öz dədə-baba yurdunda əbədi-lik bir gorgahı-sığınacağı olardı. Niyə o, vətəninə uzaqda yaşamalıydı, niyə o doğma yurdu Cəbrayıl torpağına həsrət olmalıydı? Aqlının bir küncündə bu kimi sualları da vurnuxdurdu öz-özünə. Elə bu cəlayi - vətəniyin bəlası idi çəkirdi uşaqlığından. 2020-ci ilin 27 sentyabrında 2-ci Qarabağ savaşı başlayanda, onsuz da çoxdandan vətəni işğalçılardan təmizləmək barədə onu aramsız edən fikirlərdən canını qurtarmaq üçün fürsət düşdüyünə sevindi Sevindik. Əslində onu vətən üzünə həsrət qoyan düşmənlərdən öc almaq üçün hirsindən cilov gəmirirdi. Sevindiğin bacısı Ramilə yazır ki, "düşmən üzərinə əks-hücum keçmək əmri verildə Sev-

vindik hərbi komissarlığa gəlib: "Məni Cəbrayıla göndərin, orada əsgərlərimizlə birlikdə vətən uğrunda düşmənlə döyüşmək istəyirəm" deyərək israrla cəbhəyə göndərilməsini istəyir". Bəli, Sevindiğin komissarlıqdan israrla cəbhəyə göndərilməsini təkid etməsi onun illərcə ürəyində duyulənib qalmış yığıntı idi, o,

qəlbindəki qəzəb yığıntısını, qisas hissinə düşmənin üstünə töküüb, torpaqlarımızı işğalçılardan təmizləmək istəyirdi. Anası Fatma Alkərem qızının dediyi: "Sevindik hərbi çağırışa tələsdiyi üçün yemək yemədi" sözləri psixoloji ovqat olaraq bir daha onu ifadə edir ki, yağdan qısa almaq üçün hirsindən cilov gəmirən - dişi bağırsağının kəsən bu gənc tələsdiyindən və qəzəbindən çörək yeməyə də vaxt itirmək istəməyib. Çünki özlüyündə çoxdan qərara gəlibmiş ki, dolanışmaq, yaşayış tərzini dəyişib, rahat və firavan yaşamaq üçün ilk növbədə vətəni işğalçı qəsbkarlardan azad etmək gərəkdir. İnsan ancaq öz vətəninə bəxtəvər yaşaya bilər.

Bax bu cür duyğular idi Sevindiğin vətən uğrunda döyüşlərə apararı. Ona görə də o, anası ilə sonuncu telefon danışığında sevincək: "ana, biz bu axşam Cəbrayıl dayıgılı qonaq gedəcəyik" demişdi, üstüörtülü şəkildə parolla üzünü görmədiyini doğma Cəbrayıl torpağına gedib, düşmənlə vuruşacağına sevincini ifadə etmişdi.

Bax bizim Sevindik Ramil oğlu İsmayilzadə halal bir nəslin - tayfanın daşıyıcısı kimi, qandan-gəndən gələn bir vətən təəssübü ilə doğma torpaqlarımızın müdafiəsi uğrunda döyüşlərə atılmışdı. Ailəcanlı-elcanlı, vətənpərvər oğul kimi torpaqlarımızın işğalçılardan azad edilməsində fədakarlıqlar göstərən Sevindik İsmayilzadə oktyabrın 20-də doğma Cəbrayıldə namərd düşmənin snayper gülləsinə tuş gəlib, şəhidliyə qovuşur. Onu Biləsuvar ərazisindəki Cəbrayılı məcburi köçkünlərin yaşadığı 3 sayılı qəsəbə qəbiristanlığında böyük bir izdihamla dəfn edirlər. Ölümündən sonra qəhrəman vətən övladı "Vətən uğrunda", "Cəbrayılın azad olunmasına görə" və "Xocavəndin azad olunmasına görə" medalları ilə təltif olunur. Uğrunda canını qurban verdiyi vətən öz qəhrəman və mübariz övladını həmişə dərin ehtiramla yaşadacaqdır. Ruhun şad olsun, əziz vətən oğlu!

Şakir ALBALIYEV

